

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
Заснований у жовтні 2010 р.
Виходить 2 рази на рік

ВІСНИК

ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

СЕРІЯ

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ

Наєнко М.К. Передісторія університетської теорії літератури	6
Домащенко А.В. Об онтологической сущности филологии	19
Удалов В.Л. Складові літературознавства у просторі цілісно-системного дослідження	25
Лімборський І.В. Ідеальний історичний тип: «свій / чужий» у парадигмі цінностей XVIII століття	34
Раковская Н.М. Структурирование критического текста как литературоведческая проблема	40
Сінченко О.Д. Формалістичні аспекти літературної теорії Бориса Якубського	46
Рева Л.Г. «Спочатку було слово»: першодруки як фундамент до світової економіки	53

КОМПАРАТИВНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Пинаев С.М. Малая проза И.С. Шмелёва и американская новелла конца XIX – начала XX веков	61
Блищ Н.Л. Миф А. Ремизова о вийной тайне Н. Гоголя	67
Корбич Г.Г. Русская литература в контексте идейно-эстетических поисков Мыколы Евшана (творчество Достоевского, Толстого и другие аспекты литературно-критического восприятия)	72

Програмні цілі – висвітлення результатів новітніх досліджень та досягнень філологічної науки за всіма напрямками і аспектами її розвитку та практичного застосування.

Для наукових працівників, фахівців-лінгвістів, літературознавців, перекладознавців, студентів, широкого кола науковців і дослідників всіх напрямів розвитку філології.

Матеріали публікуються змішаними мовами.

Усі права застережені. Повний або частковий передрук і переклади дозволено лише за згодою автора і редакції. При передрукуванні посилання на «Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля» обов'язкове.

Редакція не обов'язково поділяє точку зору автора і не відповідає за фактичні або статистичні помилки, яких він припустився.

Журнал затверджено до друку за рекомендацією вченої ради Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля (протокол № 8 від 28.09.2011 р.).

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 17558-6408 ПР від 23.02.2011 р.

2 (2) 2011

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕСТЕТИКИ ТА ПОЕТИКИ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ

Хороб С.І. Трансформація містерійних форм в українській сакральній драматургії: генеза і традиції	90
Литвиненко Н.А. Бегбедер и Сартр: французский автобиографический роман – проблемы жанровой поэтики	104
Леденев А.В. Мотив воплощения в романе В. Набокова «Защита Лукина»	112
Любецкая В.В. Стиль и лад в творчестве Н.В. Гоголя	117
Федотов О.И. О содержательных аллюзиях трехстопного ямба у В. Ходасевича	125
Кропиво І.В. Збірка вибраних творів малої прози Е. Андіївської «Джалапіта»: жанровий наратив та стильова своєрідність	130
Яницкая С.С. Жанр романа в творчестве А.Ф. Мерзлякова	140
Гречуха Л.О. До поетики романів «Машина пом'якшення» та «Білет, який вибухнув» В. Берроуза	147
Назаревич Л.Т. Часопросторові аспекти в екзистенціалістській літературі кінця ХІХ – початку ХХ століття	154
Бойченко О.П. Роман «Чарівна казка Нью-Йорка» як свідчення «доби високого гротеску» у творчості Дж.П. Донліві	162
Onischenko M. Peculiaridades de la poética y escritura de Georges Perec: al planteamiento de la cuestión	169
Марцовенко С.І. Постмодернізм в українській літературі: на матеріалі роману Ю. Андруховича «Дванадцять обручів»	175
Кравинская Ю.Ю. Автобиографический аспект в романе Кери Хьюм «Люди-скелеты»	179
Жиліна М.С. Метафора у збірці «Дні» Євгена Плужника	183

АСПЕКТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ СХІДНИХ ЛІТЕРАТУР

Усенко О.П. Тематизація та естетизація їжі в японській літературі ХХ ст.	189
Селігей В.В. Інтертекстуальність як основа тематизації транскультурної ідентифікації в романі Ф. Чіна «Хайвей Ганга Діна» (1994): трансквілізаційна перспектива	194

Редакційна колегія серії «Філологічні науки»

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР –
доктор економічних наук Б.І. ХОЛОД

Редакційна рада

Заступник головного редактора
А.О. Задоя, доктор економічних наук

С.Б. Вакарчук, доктор фізико-математичних наук
В.В. Зірка, доктор філологічних наук
В.А. Павлова, доктор економічних наук
О.В. Пушкіна, доктор юридичних наук
Ю.К. Тараненко, доктор технічних наук
О.Б. Тарнопольський, доктор педагогічних наук

Головний редактор

В.В. Зірка, доктор філологічних наук, професор

Заступник головного редактора

Г.А. Степанова, кандидат філологічних наук, доцент

Н.П. Бідненко, кандидат філологічних наук, доцент
Н.П. Волкова, доктор педагогічних наук, професор
В.А. Гусев, доктор філологічних наук, професор
Н.В. Зінукіна, кандидат педагогічних наук, доцент
Н.І. Ільїнська, доктор філологічних наук, професор
С.П. Кожушко, кандидат філологічних наук, доцент
М.К. Наєнко, доктор філологічних наук, професор
В.Д. Нарівська, доктор філологічних наук, професор
Г.Л. Нефагіна, доктор філологічних наук, професор (Польща)
О.І. Панченко, доктор філологічних наук, професор
Н.Т. Пахсарьян, доктор філологічних наук, професор (Росія)
О.Б. Тарнопольський, доктор педагогічних наук, професор
Т.В. Філат, доктор філологічних наук, професор
В.Л. Удалов, доктор філологічних наук, професор
К.О. Вельчева (відповідальний секретар)

Надута Т.В.

Концепт «мовчання» жінки у романі Емі Тан «Дружина кухонного бога»
та у романі Перл Бак «Східний вітер: західний вітер» 203

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИКИ

Зирка В.В.

Рекламный текст и его особенности 208

Ніконова В.Г.

Реконструкція картини світу в художньому творі: етапи і процедури..... 215

Малиновська І.В.

Методологічні засади дослідження англомовного філософського дискурсу 220

Кожушко С.П., Кабанова М.Р.

О некоторых способах выражения оценки в юридических текстах
(на материале учебника А. Robin Widdowson «Business law. Market leader») 228

Чайка Л.В.

Психолінгвістичні фактори породження вербальних конфліктів 232

Пирого Н.Г.

Русское правописание и орфографическая практика: о правилах написания
твердого и мягкого знаков 238

Pliuschay A.

Peculiaridades lingüísticas de la prensa contemporánea Española..... 243

Дундій П.Н.

Лексичні запозичення у глобалізаційних процесах
міжкультурної комунікації та діалогу культур 251

Трусов С.С.

До питання про методологію дослідження англомовного дискурсу ради ООН з прав людини..... 258

ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ СТУДІЇ

Сласная Е.В.

Особенности перевода имплицитного отрицания 263

TOPICAL PROBLEMS OF THEORY OF LITERATURE

Nayenko M.K. Prehistory of the university theory of literature.....	6
Domashchenko A.V. On the ontological essence of philology	19
Udalov V.L. Components of literary studies in the space of integral-systematic investigation.....	25
Limborskiy I.V. The ideal historical type: «own / alien» in the paradigm of values of the XVIIIth century.....	34
Rakovskaya N.M. Structuring of a critical text as a problem of literary studies.....	40
Sinchenko O.D. Formalistic aspects of Boris Yakubskiy's literary theory	46
Reva L.G. «In the beginning was the Word»: early printed books as foundation of the world economy.....	53

COMPARATIVE INVESTIGATIONS OF LITERATURE

Pinayev S.M. I.S. Shmelev's small prose and the American novelette of the end of the XIXth – beginning of the XXth centuries	61
Blishch N.L. A. Remizov's myth about the «Viy» mystery of N.Gogol.....	67
Korbich G.G. Russian literature in the context of Mykola Yevshan's ideological and aesthetic search (the works of Dostoyevsky, Tolstoy and other aspects of literary and critical reception).....	72
Tibor Baroty On comprehension of the predestination of a prophet in Taras Shevchenko's and Panteleimon Kulish's works	80

TOPICAL ISSUES OF AESTHETICS AND POETICS OF A LITERARY WORK

Khorob S.I. Transformation of mystery play forms in Ukrainian sacral drama: origin and traditions.....	90
Litvinenko N.A. Beigbeder and Sartre: the French autobiographical novel – the problems of the genre poetics.....	104
Ledenev A.V. The motif of incarnation in V. Nabokov's novel «The Defence»	112
Lyubetskaya V.V. Style and tune in N.V. Gogol's works	117
Fedotov O. About substantial hints iambic trimeter at V. Khodasevich.....	125
Kropyvko I.V. E. Andiyevs'ka's collection of selected works of small prose «Jalapita»: the genre narrative and the style peculiarity	130
Yanitskaya S.S. The genre of romance in A.F. Merslyakov's works	140
Grechukha L.O. To the poetics of the novels «The Soft Machine» and «The Ticket That Exploded» by W. Burroughs	147
Nazarevich L.T. Time and space aspects in the literature of existence of the end of the XIXth – beginning of the XXth centuries	154
Boychenko O.P. The novel «A Fairy-Tale of New York» as the evidence of 'the epoch of high grotesque' in J.P. Donleavy's works.....	162
Onischenko M. Peculiaridades de la poética y escritura de Georges Perec: al planteamiento de la cuestión.....	169
Martsovenko S.I. Postmodernism in Ukrainian literature: on the basis of Yu. Andrukhovich's novel «Twelve Hoops»	175
Kravinskaya Yu.Yu. The autobiographical aspect in Keri Hulme's novel «The Bone People».....	179
Zhilina M.S. Metaphor in the collection «Days» of Yevhen Pluzhnyk	183

ASPECTS OF SOCIOCULTURAL PROBLEMATICS OF ORIENTAL LITERATURES

Usenko O.P. Thematization and aesthetization of food in Japanese literature of the XXth century	189
Seligey V.V. Intertextuality as the basis of thematization of transcultural identification in the novel of F. Chin «Gunga Din Highway» (1994): transcivilizational perspective.....	194
Naduta T.V. The concept of silence of a woman in Amy Tan's novel «The Kitchen God's Wife» and Pearl Buck's novel «East Wind: West Wind»	203

TOPICAL PROBLEMS OF LINGUISTICS

Zirka V.V. An advertising text and its peculiarities.....	208
Nikonova V.G. Reconstruction of worldview in an artistic work: stages and procedures	215
Malynovs'ka I.V. Methodological principles of investigating English philosophical discourse	220
Kozhushko S.P., Kabanova M.R. On some ways of expressing evaluation in juridical texts (on the basis of the manual of A. Robin Widdowson «Business law. Market leader»)	228
Chaika L.V. Psycholinguistic factors of production of verbal conflicts	232
Piroga N.G. Russian spelling and orthographic practice: on the rules of spelling the letters Ъ and б.....	238
Pliuschay A. Peculiaridades lingüísticas de la prensa contemporánea Española.....	243
Dundiy P.N. Lexical borrowings in the globalization processes of cross-cultural communication and dialogue of cultures	251
Trusov S.S. To the question of methodology of investigation of English discourse of the UN Human Rights Council	258

TRANSLATION STUDIES

Slasnaya Ye.V. Peculiarities of translating implicit negation	263

Редактор *Л.В. Пилипчак, О.О. Шевцова*

Коректор *М.С. Ярмолюк*

Комп'ютерна верстка і дизайн обкладинки – *О.М. Гришкіна*

Підписано до друку 28.09.2011. Формат 70×108/16. Ум. друк. арк. 15,81.

Тираж 300 пр. Зам. № .

Адреса редакції та видавця:

49000, м. Дніпропетровськ,
вул. Набережна В.І. Леніна, 18.
Дніпропетровський університет
імені Альфреда Нобеля
Тел/факс (056) 778-58-66.
e-mail: rio@duep.edu

Віддруковано у ПП «Видавництво «Нова ідеологія».
49000, смт Солоне, Дніпропетровська обл., вул. Гагаріна, 8.
Тел. (056) 745-07-07
Свідоцтво ДК № 191 від 20.09.2000 р.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ

1. Структура та зміст статті має відповідати вимогам ВАК України. Стаття має відповідати таким вимогам до наукових праць: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми і на які спирається автор; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі (див. Постанову ВАК України від 15.01.2003, №7-05/1).

2. Статті приймаються до журналу українською, російською, англійською, німецькою, французькою, іспанською (змішаними) мовами у паперовому або електронному варіантах. Шрифт Times New Roman; кегль 14; береги: ліве – 3 см, верхнє і нижнє – не менше 2 см, праве – 1 см. Обсяг статей – 8–12 с.

3. *Порядок оформлення*: шифр УДК друкується у першому рядку першої сторінки у лівому куті (шрифт напівжирний); рядком нижче по центру – ініціали і прізвище автора напівжирними літерами, під ним – дані про автора: науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи. Через рядок друкується назва статті (відцентрована, великими напівжирними літерами).

Основний текст статті набирається без переносів, сторінки мають бути пронумеровані. Посилання у тексті супроводжуються цифрами у квадратних дужках (позиція цитованого видання у списку літератури, сторінка) за зразком: [3, с. 27]. Посилання на кілька джерел або на кілька сторінок подаються таким чином: [див.: 2, с. 7, 4] або [3, с. 67; 72, с. 85–90]. Список літератури подається в порядку цитування.

Зразок:

1. Галковский Д. Бесконечный тупик / Д. Галковский. – М.: Самиздат, 1998. – 708 с.
2. Ерофеев Венедикт. Василий Розанов глазами эксцентрика // Венедикт Ерофеев. Оставьте мою душу в покое: Почти все. – М.: Изд-во АО «Х.Г.С.», 1997. – С. 149–164.
3. Бавильский Д. Автономия настоящего / Д. Бавильский // Арион. – 1997. – № 4. – С. 68–73.

Виділення фрагментів тексту напівжирним шрифтом (термінологія за необхідністю) та курсивом (цитати з художніх текстів). Підкреслювання фрагментів не допускаються. При оформленні статті треба розрізняти тире (–) і дефіс (-): відмінність полягає у розмірі і наявності пробілів до і після тире (цього дотримуватись і в списку літератури). Не допускається заміна дефіса знаком тире і навпаки.

4. Обов'язковими елементами статті є анотації і ключові слова українською, російською та англійською мовами.

5. До статті додається довідка про авторів, в якій необхідно вказати ім'я, по батькові, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посаду, місце роботи, адресу, контактні телефони та e-mail.

Зразок оформлення статті:

УДК – 821.161.1

Н.А. ПЕТРОВА

*кандидат філологічних наук, доцент
кафедри англійської філології та перекладу
Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*

НАЗВА СТАТТІ

Список використаної літератури

1. Галковский Д. Бесконечный тупик / Д. Галковский. – М.: Самиздат, 1998. – 708 с.

Контактна інформація:

Степанова Анна Аркадіївна

Тел.: +38 0562 23 27 49; +38 050 320 01 82;

e-mail: anika102@yandex.ru

ТРЕБОВАНИЯ К ОФОРМЛЕНИЮ СТАТЕЙ

1. Структура и содержание статьи должны соответствовать требованиям ВАК Украины. Статья должна отвечать следующим требованиям к научным работам: постановка проблемы в общем виде и ее связь с важными научными или практическими задачами; анализ последних исследований и публикаций, в которых положено начало решения данной проблемы и на которые опирается автор; выделение нерешенных ранее частей общей проблемы, которым посвящается статья; формулирование целей статьи (постановка задачи); изложение основного материала исследования с полным обоснованием полученных научных результатов; выводы из данного исследования и перспективы дальнейших исследований в данном направлении (см. Постановление ВАК Украины от 15.01.2003, №7-05/1).

2. Статьи принимаются в журнал на украинском, русском, английском, немецком, французском и испанском (смешанных) языках в бумажном или электронном вариантах. Шрифт Times New Roman; кегль 14; поля: левое – 3 см, верхнее и нижнее – не меньше 2 см, правое – 1 см. Объем статей – 8–12 с.

3. **Порядок оформления:** шифр УДК печатается в первой строке первой страницы в левом углу (шрифт полужирный); строкой ниже по центру – инициалы и фамилия автора полужирными буквами, под ними – данные об авторе: научная степень, ученое звание, должность, место работы. Через строку печатается название статьи (отцентрированное, заглавными полужирными буквами).

Основной текст статьи набирается без переносов, страницы должны быть пронумерованы. Ссылки в тексте сопровождаются цифрами в квадратных скобках (позиция цитируемого издания в списке литературы, страница) по образцу: [3, с. 27]. Ссылки на несколько источников или несколько страниц подаются таким образом: [см.: 2, с. 7, 4] или [3, с. 67; 72, с. 85–90]. Список литературы подается в порядке цитирования.

Образец:

1. Галковский Д. Бесконечный тупик / Д. Галковский. – М.: Самиздат, 1998. – 708 с.
2. Ерофеев Венедикт. Василий Розанов глазами эксцентрика // Венедикт Ерофеев. Оставьте мою душу в покое: Почти все. – М.: Изд-во АО «Х.Г.С.», 1997. – С. 149–164.
3. Бавильский Д. Автономия настоящего / Д. Бавильский // Арион. – 1997. – № 4. – С. 68–73.

Выделение фрагментов текста – полужирным шрифтом (терминология при необходимости) и курсивом (цитаты из художественных текстов). Подчеркивание фрагментов текста не допускается. При оформлении статьи необходимо различать тире (–) и дефис (-): отличие состоит в размере и наличии пробелов до и после тире (этого придерживаться и в списке литературы). Не допускается замена дефиса знаком тире и наоборот.

4. Обязательными элементами статьи являются аннотации и ключевые слова на русском, украинском и английском языках.

5. К статье прилагаются сведения об авторах, где необходимо указать имя, отчество, фамилию, научную степень, ученое звание, должность, место работы, адрес, контактные телефоны и e-mail.

Образец оформления статьи:

УДК – 821.161.1

Н.А. ПЕТРОВА

*кандидат филологических наук, доцент
кафедры английской филологии и перевода
Днепропетровского университета имени Альфреда Нобеля*

НАЗВАНИЕ СТАТЬИ

Список использованной литературы

1. Галковский Д. Бесконечный тупик / Д. Галковский. – М.: Самиздат, 1998. – 708 с.

*Контактная информация:
Степанова Анна Аркадьевна
Тел.: +38 0562 23 27 49; +38 050 320 01 82;
e-mail: anika102@yandex.ru*

Редакція журналу інформує:

У № 1 за 2011 р. на с. 125 було допущено помилку: замість «Т.В. Пудова, доктор філологічних наук, професор» слід читати: «*Т.В. Пудова, кандидат філологічних наук, ад'юнкт*».

Редакція приносить свої вибачення.

Редакция журнала информирует:

В № 1 за 2011 г. на с. 125 была допущена ошибка: вместо «Т.В. Пудова, доктор филологических наук, профессор» следует читать: «*Т.В. Пудова, кандидат филологических наук, адъюнкт*».

Редакция приносит свои извинения.